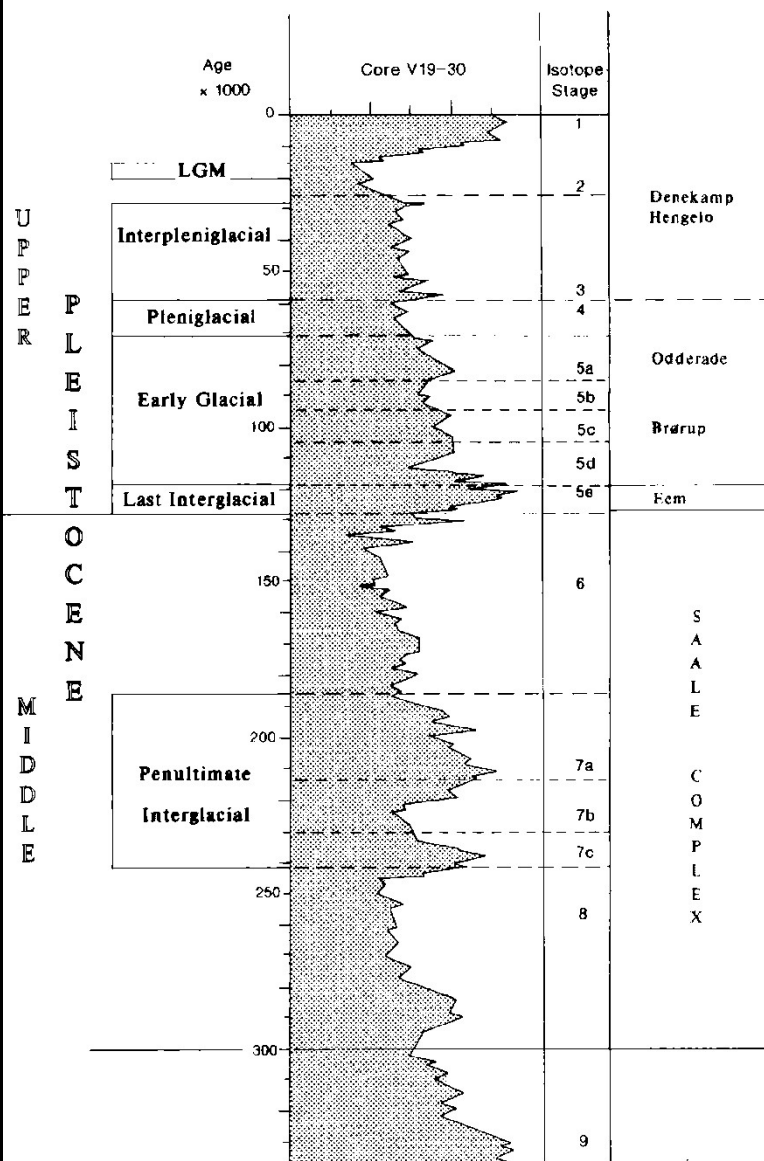
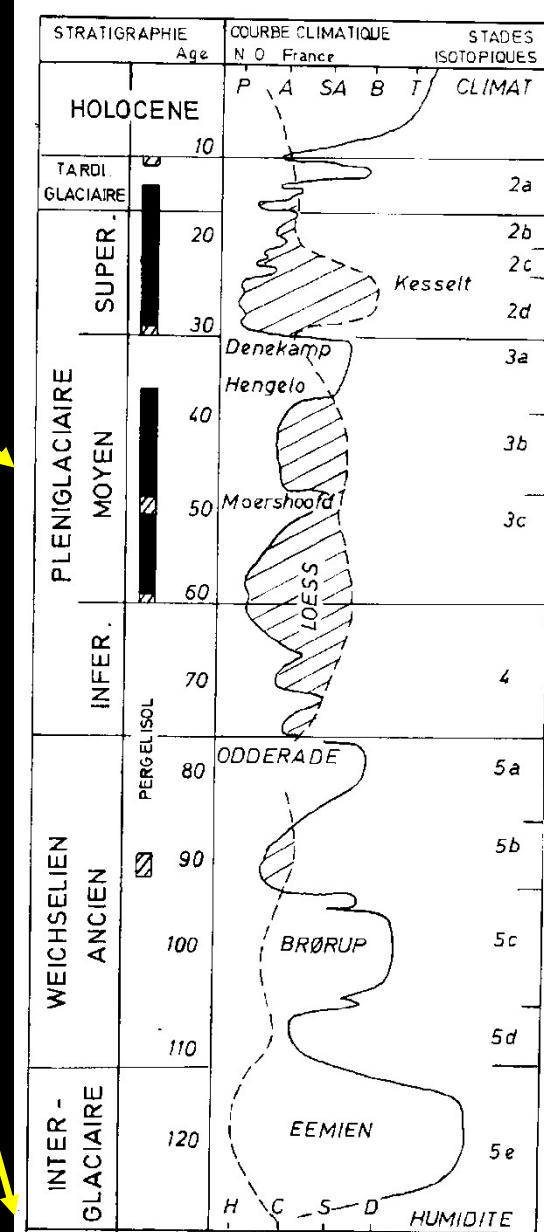

Chronostratigrafická pozice středního paleolitu

Neanderthal societies 300,000 to 60,000 years ago 185

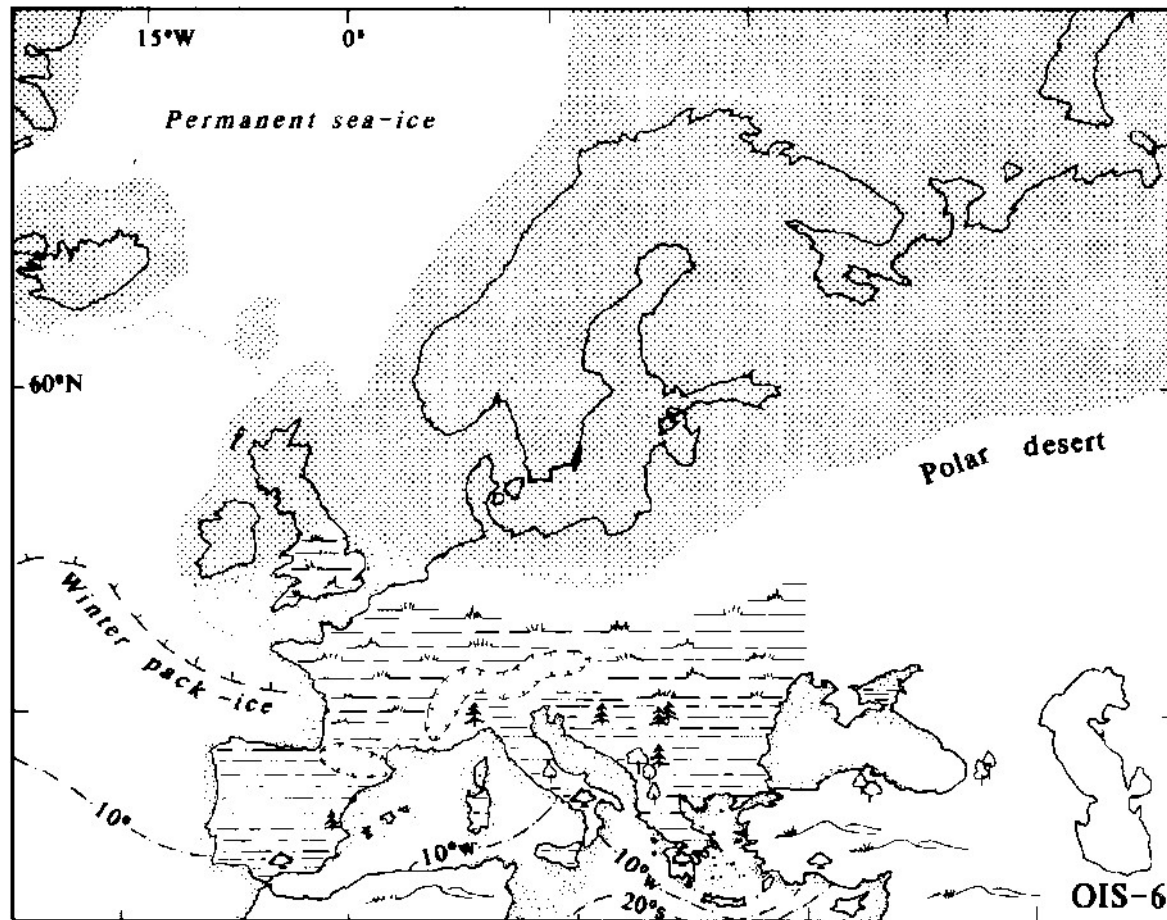

5.2 Changes in ice cap (unshaded) to sea level (shaded) volumes as indicated by oxygen isotope values in deep-sea core V19-30 during the past 300 Kyr. LGM = Last glacial maximum (after van Kolfschoten et al. 1993; Fig. 7, Bassinot et al. 1994).

Střední paleolit v rámci viselského glaciálu

Fig. 5. — Séquence climatique du dernier cycle interglaciaire/glaciaire dans le nord-ouest de la France (d'après B. Van Vliet-Lanoë, 1990 ; modifié).
 Légende détaillée.
 Pergelisol : en hachures = discontinu ; en noir = continu.
 Climat : P : polaire ; A : arctique ; SA : subarctique ; B : boréal ; T : tempéré.

Tree refugia

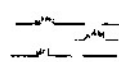
Conifer

Deciduous

Mediterranean
evergreen

Tundra & cold
Steppe mosaic

Arid cold Steppe

Semi-desert

Emerged coastal
plains

Ice-sheets

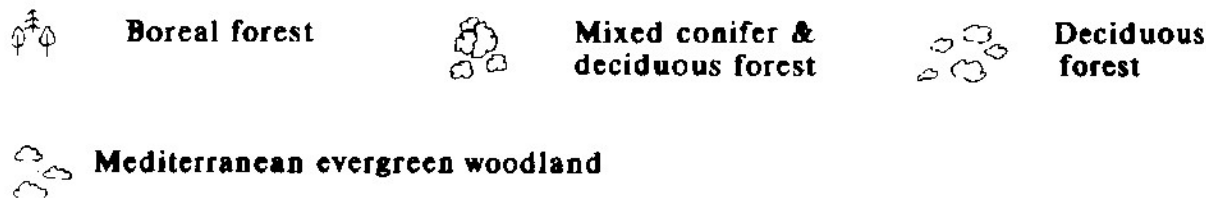
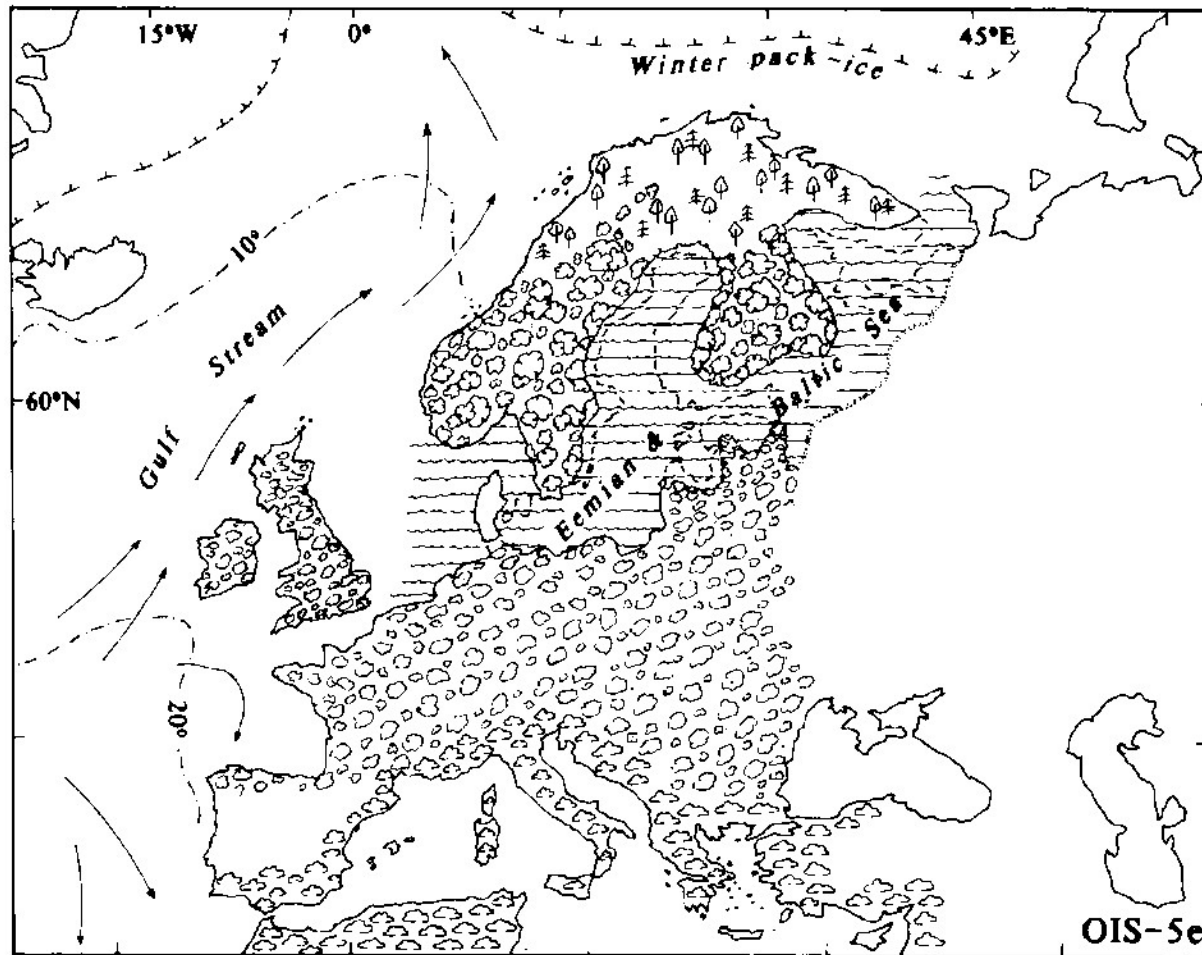
5.3 European habitats during OIS 6, the penultimate glacial period, at 150 Kyr BP (after van Andel and Tzedakis 1996:Fig. 6).

**Ekosystém
předposledního
glaciálu**

Saale – MIS 6

cca 180 – 130 000 BP

Gamble 1986

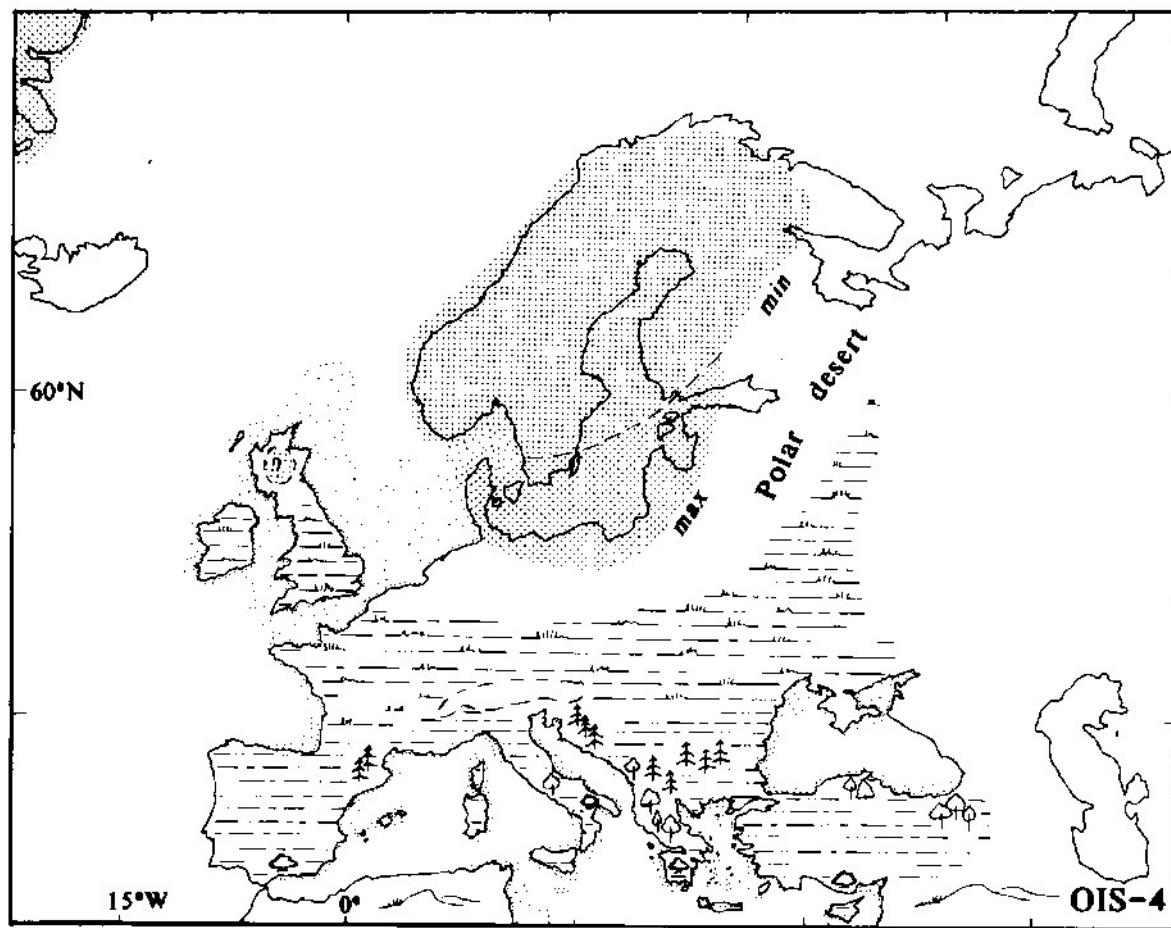

5.6 European habitats during OIS 5e, the last interglacial period, at 120–125 Kyr BP. Note the island status of Scandinavia (after van Andel and Tzedakis 1996:Fig. 9).

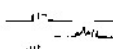
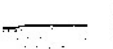

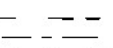

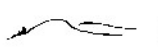
Ekosystém posledného interglaciálu Eem – MIS 5e

cca 180 – 130 000 BP

Gamble 1986

Tree refugia

	Conifer		Tundra & cold Steppe mosaic		Emerged coastal plains
	Deciduous		Arid cold Steppe		Ice-sheets
	Mediterranean evergreen		Semi-desert		

5.5 European habitats during OIS 4, the pleniglacial, at 65 Kyr BP (after van Andel and Tzedakis 1996:Fig. 13).

Ekosystém starého pleniglaciálu viselského glaciálu

MIS 4

cca 180 – 130 000 BP

Gamble 1986

Rozšíření neandertálců a anatomicky moderních lidí v období středního paleolitu

Ve středním paleolitu je osídlena Afrika, Evropa, Asie, podle nových poznatků by měla být osídlena Austrálie okolo 76 000 BP (moderní sapienti).

Rozsah osídlení – významné lokality

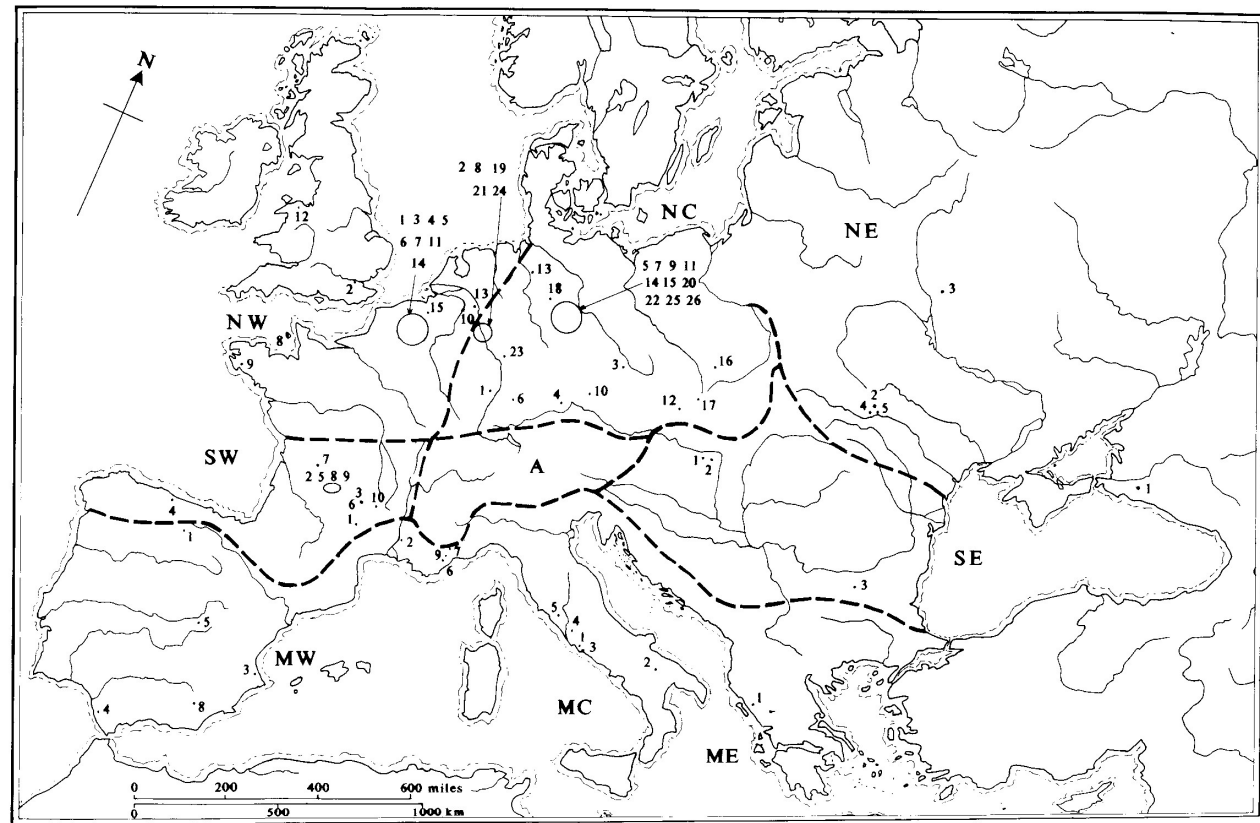
velká flexibilita ve využití krajiny

5.1 Principal locales discussed in this chapter and referred to in Tables 5.1, 5.2, 5.12 and 5.18.

KEY: by region

NW	NC	NE	SW	SE	MW	MC	ME
1 Atelier Commont	Achenheim	Il'skaya	Abri des Canalettes	Érd	Atapuerca	Guattari	Asprochaliko
2 Bakers Hole	Ariendorf	Ketrosy	Combe Grenal	Tata	Bérigoule	Monticchio	
3 Bapaume	Becov	Khotylevo	Coudoulous	Temnata	Cova de Bolomor	Moscerini	
4 Beauvais	Bockstein	Korman	El Castelló		El Aculadero	Saccopastore	
5 Biache St. Vaast	Burgtonna	Molodova	Grotte Vaufrey		El Pinar	Torre in Pietra	
6 Gouzeaucourt	Cannstatt		La Borde		Lazaret		
7 Hermies	Ehringsdorf		La Chaise		Piè Lombard		
8 La Cotte	Eifel volcanoes		La Micoque		Solana di		
					Zamborino		
9 Le Mont Dol	Gröbern		Pech de l'Azé		Terra Amata		
10 Maastricht-Belvédère	Hunas		Rescoundudou				
11 Mesvin IV	Königsauc						
12 Pontnewydd	Kulna						
13 Rheindahlen	Lehringen						
14 Riencourt	Markkleeberg						
15 Scelin	Neumark-Nord						
16 Piekary							
17 Přebmostí							
18 Salzgitter-Lebenstedt							
19 Schweinskopf							
20 Taubach							
21 Tönchesberg							
22 Veltheim							
23 Wallertheim							
24 Wann							
25 Weimar							
26 Zwochau							

Gamble 1986

OIS	Kyr BP		NW	NC	NE	SW	SE
	58						
4	58-71	Periglacial	Beavais Reincourt C a B	<i>Külna 9-7a</i> <i>Salzgitter</i> Tönchesberg	Il'skaya II/2-3	<u>Combe Grenal</u>	Temnata TD1 6
5a	71-85	Earlyglacial	Odderade	Ariendorf 3 Königsau		<u>Abri des Canalettes/2</u> Grotte Vaufrey II Pech de l'Azé II/4	
	85				Il'skaya I		
5b	85-95		Le Mont Dol		Ketrosoy Korman IV	<u>Grotte Vaufrey III</u> <u>El Castilló 23</u>	
5c	95-105		Brorup	Bockstein IIIa <i>Külna 11 ??</i> Wallertheim D-F	Mblodova I/4-8 Mblodova V/IIb-12	<u>La Chaise 7</u> <u>Pech de l'Azé II/3</u>	
5d	105-118			Tönchesberg 2B Wallertheim C		<u>Rescoundudou C1</u>	
5e	118-128	Eem		Burgtonna Gröbern Lehringen Neumark-Nord <i>Taubach</i> <i>Külna 11</i> Veltheim Wallertheim A a B Weimar	Il'skaya II/7 Chotilevo I	<u>Grotte Vaufrey IV</u> <u>La Chaise 11</u>	Tata
6	128-186		Warthe	<u>Blache St. Vaast IIA</u> <u>La Cotte A a B, 3-6</u> <u>Rheindahlen W a B3</u>	Achenheim sol 74 Ariendorf 2 Bečov I Külna 14 Piekary II <i>Předmostí ?</i> Schweinkopf Tönchesberg 1A a 2A Wannem		Coudoulous I, vr. 4 Grotte Vaufrey VII-VIII La Borde La Micoque NM <u>Pech de l'Azé II/6-9</u> <u>Rescoundudou E3, E2</u>
7	186-230		Bakers Hole Bapaume <u>La Cotte C-D, H</u> Maastricht-Belvedere	Cannstatt <u>Ehringsdorf</u> <u>Hunas</u>		<u>Grotte Vaufrey X-IX</u>	

Problém faciality

1. teorie různé typologické a technologické skupiny mohou reprezentovat evoluční fáze jedné kultury (Mellars 1969). Tato teorie je založena na některých důležitých lokalitách JZ Evropy, kde existují identické stratigrafické sekvence různých moust. facií. Na jiných lokalitách však jsou facie v jiných sekvencích.
2. teorie je založena na mínění, že každý typ nástroje sloužil k jiným aktivitám (Binford a Binford 1966; Freeman 1966). Trasologie a experimenty nicméně dokazují, že určitý tvar a typ nástroje mohl sloužit k různým úkonům, jinými slovy že určitá činnost mohla být vykonávána různými nástroji.
3. teorie, technická produkce kamenných nástrojů, jejich funkce a jejich typy byly částí kulturní tradice jednotlivých lidských komunit. To znamená, že skupiny s rozdílnou tradicí mohly žít vedle sebe na relativně malých teritoriích a že tyto tradice byly přenášeny z generaci na generaci. Stejná teorie může vysvětlit relace mezi rozdílnými periodami paleolitu, speciálně v přechodu od středního k mladému paleolitu. Je však obtížně vysvětlitelné, proč některé kultury osídlily celou Evropu a jiné zůstaly úzce lokální.

Moustérien

- typický
- typu Quina
- typu Ferrassie
- zoubkovaný
- acheuléenské tradice A (MTA) a B (MTB)

Problém charentienu:

termín vytvořil F. Bordes v roce 1951 pro oblast Charente. Původně pro typ Quina, později slučoval i typ Ferrassie. V některých zemích (Itálie, Balkán, Polsko se stále používá). **Nemá smysl !**

Lokální varianty:

Itálie: pontinien, m. typu Sant Bernadiniano (dnes se už nepoužívá)

Německo: Kartstein, Reindahlen, Balve IV

Krym: Western Crimean Mousterian (WCM) – Kabazi industrie

Severní Francie a Belgie: čepelový moustérien

Micoquien

- severní, střední a východní Evropa

Lokální varianty:

Facie v Německo: Bockstein, Klausenische, Schambach, Rörshein

Facie v Polsku: skupina Bockstein (Skalien), Wylotne; Zwoleń;

Ciemna (ojcovien)

Krym: Staroselje, Ak-Kaja, Kiik-Koba (souhrnně Crimean Micoquian)

Rumunsko, Ukrajina: východní micoquien

Maďarsko: Bábonien

Jankovičien

Bifaciální nástroje, podobné micoquienu. Dříve jako substrát szeletienu, dnes se ukazuje, že je starší (počátek viselského gl.).

Altmühlgruppe (dnes Jerzmanowicien)

konec středního paleolitu v Německu s listovitými hroty. Zejména na JV Německa

Taubachien

drobnotvará industrie s jednoduchými drasadly, zoubky, archaickými hroty, někdy bifaciálními nástroji. Datace: obecně OIS 5e, ale podobné industrie známe z OIS 7 (Neumark Nord)

MIS

3

4

5

5e

6

7

8

Moustérien

Mladý acheuléen

Micoquien

Pontinien

Taubachien

Bábonyen

Jankovičien